

ביאורים לכמה מדברי המסורה לפרשת בשלח

[נכתב ע"י הרב משה צוריאלי, מתוך ספרו "אוצרות התורה".]

יד/כט - והמים להם חִמָּה. (כתיב בלי ו')

"לפי שנתמלא הקב"ה עליהם חִמָּה ובקש לטובעם בים, לפי שעבודה זרה עברה עמהם בים" (מדרש חסרות ויתרות, וכן הוא בילק"ש סוף רמז רלד, ובמכלתא)

טו/ד - מִרְקַבֶּת (כתיב בלי ו', כאילו לשון יחיד) פרעה וחילו ירה בים.

לפי שכל מרכבות שטבעו בים סוף אינן לפני הקב"ה אלא כרכב אחד וסוס אחד, וכן הוא אומר "כי תצא למלחמה על אויביך וראית סוס ורכב" (דברים כ"א ע"י"ש רש"י, וכן הוא במכילתא, בשלח, שירה)

טו/יח - ה' ימלך (חסר ו') לעולם ועד

במדרש חסרות ויתרות: "כל ימלך חסר ו'. 'ימלך' מופיעה 14 פעם, 'וימלך' מופיעה 80 פעם, וכולם חסר) חוץ מן "תחת עבד כי ימלך" (משלי ל/כב) - ומפני מה ניתוסף ו', אלא ווי (=אוי) לעולם כשימלך עבד.
ולמה כל ימלך של בשר ודם חסר? לפי שאין מלכות בשר ודם שלימה. ולמה של הקב"ה חסר? (כמו בפסוקנו). לפי שאין מלכות שמים שלימה כל זמן שזרעו של עשיו הרשע (קיים) בעולם" (מדרש חסרות ויתרות, וכן כתב רש"י על שמות יז, טז)

טו/כה - שם שם לו חק ומשפט

למה 'חק' חסר ו', שאם בני ישראל עוברים על החוקים, יימסרו בשש צרות של חק חסר" (מדרש חסרות ויתרות, והמהדיר ציין לאיוב ה/יט)

טז/טז - ישנם 28 פסוקים בתנ"ך אשר יש בכל אחד מהם כל 22 אותיות של אלף-בית.

המסורה מפי עזרא הסופר רושמת אותם (בכמה שגיאות-דפוס) בגליון שעל יחזקאל לח/יב, (ותקנתי בספרי "מסורת סייג לתורה", דף 1011) כך:

שמות טז/טז*	ישעיה סו/יז	הושע יג/ב	דניאל ד/כ
דברים ד/לד	ירמיה כב/ג	צפניה ג/ח	דניאל ז/יט
הושע כג/יג	ירמיה לב/כט	זכריה ו/יא	עזרא ז/כח
מל"ב ד/לט	יחזקאל יז/ט	קהלת ד/ח	נחמיה ג/ז
מל"ב ו/לב	יחזקאל לח/יב	אסתר ג/יג	דהי"ב כו/יא.
מל"ב ז/ח	הושע ט/יג	דניאל ב/מה	
ישעיה ה/כה	הושע י/ח	דניאל ג/כב	

* בפסוקנו (טז/טז) יש כל האלף-בית, ומפרש הרוקח (על דברים, דף רעא) כי לא ניתנה תורה אלא לאוכלי-מן (מכילתא), ולמדו אז את הסודות של כל האלף-בית שבפסוקנו, וזכו למן. (ע"ע מקצת על סודות האותיות, שבת קד., וע"ע רבינו בחיי על פסוקינו)

טז/ה - ילקטו יום יום. יש טעם פסק בין יום ליום

נ"ל ע"פ זהר ב/סב. דאין לבשל מיום ליום המחרת מטעם ביטחון בה', ולכן יש פסק.